

RÉSEAU BELGE DE LUTTE CONTRE LA PAUVRETÉ asbl | BELGISCH NETWERK ARMOEDEBESTRIJDING vzw

BELGISCHES NETZWERK ARMUTSBEKÄMPFUNG VoG | BELGIAN ANTI-POVERTY NETWORK npo

Derde Federaal Armoedeplan Voorstellen BAPN

RÉSEAU BELGE DE LUTTE CONTRE LA PAUVRETÉ asbl | BELGISCH NETWERK ARMOEDEBESTRIJDING vzw
BELGISCHES NETZWERK ARMUTSBEKÄMPFUNG VoG | BELGIAN ANTI-POVERTY NETWORK npo
Vooruitgangstraat 333 / 6 | 1030 Bruxelles | Belgique | t: +32 2 265.01.53 | s: www.bapn.be

BAPN wordt ondersteund door:

Federaal Beleidswerk

Voorafgaande opmerking

We waren enigszins teleurgesteld in de gang van zaken voorafgaand aan het Planvoorstel. Enerzijds de lange tijd die verstreek vooraleer het Planvoorstel werd voorgesteld. Anderzijds, en vooral, de zeer korte termijn die toegekend werd om op dit voorstel te reageren.

Onze bijdrage is dan ook een eerste bijdrage om deze korte reactietermijn te kunnen respecteren, hoewel dit ons niet correct lijkt.

We zijn er desalniettemin in geslaagd de mensen in armoede te betrekken bij de opmaak van deze bijdrage.

Een eerste lezing van het voorstel heeft geleid tot diverse opmerkingen.

In de opmaak van onze reactie hebben we er tevens over gewaakt om constructieve, duidelijke en zo concreet mogelijke voorstellen en vragen naar voor te schuiven.

We dienen echter op te merken dat we sommige thema's niet of onvoldoende hebben kunnen behandelen. Dit betekent geenszins dat we er niets aan toe te voegen hebben...

We komen nog op deze reactie terug voor een verdere analyse en uitdieping van onze opmerkingen, een werk dat we samen met onze regionale netwerken en de mensen in armoede zullen uitvoeren.

ALGEMENE INLEIDING

Op het eerste zicht lijken sommige analyses of intenties goed: de aankondiging van de verhoging van de minima, het structureel overleg met het Netwerk en het Platform, het zoeken naar een automatisering van rechten, enz.

Echter, de voorgestelde maatregelen zijn reeds vaak genomen en zijn voor ons duidelijk onvoldoende. Inderdaad, wij begrijpen nog steeds niet hoe deze maatregelen de realisatie zou bewerkstelligen van de aangekondigde ambitieuze doelstellingen ter vermindering van de armoede.

Ter verduidelijking : Sommige maatregelen bevatten weinig engagement ; we lezen immers "onderzoeken indien mogelijk", "indien nodig", "enkel evaluatie", *in de mate van het mogelijke...*

Andere maatregelen doen dan weer veel vragen rijzen aangezien ze het risico inhouden om ondersteuning van mensen in armoede nog verder te verzwakken en/of om een contraproductieve sociale controle en uitsluiting te versterken. Hiertoe een aantal voorbeelden:

- de uitbreiding van de projecten voor geïndividualiseerde integratie voor het leefloon ;
- de projecten om arbeidsongeschikte personen te activeren ;
- diensten ten behoeve van de gemeenschap voor « cliënten » van het OCMW ;

-...

Armoedebestrijding doorkruist alle bevoegdheden en beleidsdomeinen (p3).

Hiermee zijn we volledig akkoord. Maar dit betekent dat alle federale bevoegdheden op een transversale manier zouden moeten gemobiliseerd worden rond de gemeenschappelijke doelstelling van armoedebestrijding. Het planvoorstel geeft dit niet weer omwille van verschillende redenen:

- De coördinerende rol van de Staatsecretaris doet de betrokkenheid van andere federale bevoegdheden niet sterk naar voren komen ;
- De Federale Regering wordt weliswaar in het Planvoorstel vermeld, maar in de praktijk is de concrete betrokkenheid van de verschillende federale ministers relatief zwak in de verschillende reeds genomen of beoogde acties.
- De negatieve impact van reeds genomen maatregelen inzake sociale bescherming en strijd tegen ongelijkheid wordt niet in rekening gebracht en nog minder geëvalueerd. Deze negatieve impact zou echter sterk een aantal positieve effecten, die door het plan beoogd worden, kunnen verminderen en zelfs tenietdoen.

Voorbeeld : in het kader van de toegankelijkheid van openbare diensten, is er sprake van de verbetering van het systeem van de tweedelijns juridische hulp, voorzien door de Minister van Justitie (actie 50). Dit zou een adequate actie moeten zijn om gedeeltelijk aan deze problematiek te beantwoorden. Maar de noden zijn enorm en de huidige middelen duidelijk onvoldoende. Daarenboven is de toegang tot justitie een domein waar er grote verschillen bestaan tussen mensen, en waar er bijgevolg sterke sociale ongelijkheden kunnen gecreëerd worden. Dit vereist diverse verbeteringen. Met de invoering van het remgeld hebben wij echter sterke twijfels over de legitimiteit om deze actie op te nemen in een federaal plan armoedebestrijding.

Het voorstel (federaal overleg inzake het referentieadres), geformuleerd door het Netwerk en overgemaakt aan de Regering, werd niet in rekening gebracht in het Planvoorstel: dit is geen goed signaal. Wij hopen dat dit geen voorbode is voor wat volgt.

Het overleg met BAPN en het Belgisch Platform wordt in het algemeen niet verzekerd. De antwoordtermijnen zijn zeer kort en de overlegprocedure is niet transparant : wij weten niet wie er geconsulteerd werd... of wie niet werd geconsulteerd.

Signalen voor participatie van mensen in armoede, ook voor hun participatie aan het overleg en de evaluatie aan dit Planvoorstel, ontbreken... sterk.

Zo werd er met name geen Belgisch Platform Armoedebestrijding georganiseerd rond het Planvoorstel. Nochtans is dit Platform een belangrijk orgaan waarin deze participatie mogelijk is.

En op hetzelfde moment wordt België als goed voorbeeld genoemd in Europa voor wat betreft overleg en participatie binnen het armoedebeleid. (Europese Conventie, 21 maart 2016).

Tenslotte zijn verschillende acties in het Federaal Armoedeplan niet aanvaardbaar voor BAPN

- De "strijd tegen de sociale fraude"
- De veralgemening van het GPMI ;
- De oprichting van diensten voor algemeen belang
- De hervorming van de tweedelijns juridische hulp, rekening houdend met de drempelverhoging die ze voorziet

BAPN vraagt de intrekking van de acties 29-30-31-50, acties die geen instrumenten vormen in de strijd tegen de armoede.

Het is dan ook de cruciale rol van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding om als coördinator de dialoog aan te gaan met alle actoren. Enerzijds is er de coördinatie van het federaal plan zelf. Het plan vergt opvolging van de acties, monitoring van de behaalde resultaten en tot slot evaluatie. Anderzijds kijken we ook verder dan dat: we willen als federale regering samenwerken, overleg plegen met de gewesten en de gemeenschappen, de dialoog aangaan met alle actoren uit het sociale veld en ten slotte onze kennis over het fenomeen vergroten en iedereen sensibiliseren over armoede door een gerichte communicatie. De concrete acties zullen tijdens de regeerperiode uitgaan van een realistische timing. Ook de budgettaire context wordt in rekening genomen. Op deze manier kunnen we een duurzaam, participatief en proactief beleid uittekenen. (Introduction pages 3-4)

De inzet van het plan beperkt zich niet enkel tot de noodzaak van dialoog en overleg, ook al zijn deze essentieel. Het interfederaal overleg en de samenwerking blijken onvoldoende gevoerd voor de opstelling van het plan.

Daarenboven lijkt ons een bewustzijn te ontbreken van de algemene urgentie van de situatie (sense of urgency), van de noodzaak aan coördinatie en aan versterking van een efficiënte en concrete strijd tegen armoede op alle beleidsniveaus.

Volgens EU-SILC 2014 en het Country Report 2016 van de Europese Commissie, zal België tussen 2014 en 2020 , **484.000 personen** (in plaats van 380.000, zoals gesteld in het plan, p.4) uit de armoede moeten halen, wil het de doelstelling 2020 bereiken.

Dit aantal is dus onderschat in het planvoorstel.

Daarenboven wil BAPN vooral in herinnering brengen dat deze doelstelling nog steeds sterk onvoldoende blijft.

Inderdaad :

*Individuen geconfronteerd aan een inkomensarmoede (armoederisico) en/of aan een zware materiële deprivatie en/of een lage werkintensiteit lopen een “risico op armoede en sociale uitsluiting” (AROE). In 2014 bevond 21.2 % van de Belgische bevolking zich in een gelijkaardige situatie. Sinds 2010 is deze proportie relatief stabiel gebleven, ondanks enkele kleine variaties. In absolute cijfers betekent dit dat er in België **2. 364 000 personen het risico lopen armoede of sociale uitsluiting.** »¹*

Wij herinneren eraan dat de strijd tegen armoede een zaak is van politieke en maatschappelijke keuzes: wij vragen dan ook om de doelstelling tot uitroeiing van armoede verder na te streven, en niet enkel gedeeltelijke maatregelen te nemen die de essentie van het probleem niet oplossen.

Het plan citeert herhaaldelijk het belang van preventie in de strijd tegen armoede.

Deze preventie mag niet enkel tot doelstelling hebben om personen meer autonoom te maken en hen te sterken in het nemen van verantwoordelijkheid.

¹ Pannecoucke, I., & Faubert, J. (2016) Het armoederisico is ongelijk verdeeld. In I. Pannecoucke, en al. (Eds.), *Armoede in België, Jaarboek 2016*. (pp 3-18). Gent : Academia Press).

Het beste preventiebeleid tegen armoede zijn structurele maatregelen die een gelijke herverdeling van de rijkdom en een stevige sociale bescherming voor iedereen verzekeren.

I Wat is armoede ?

Inkomensarmoede

De maatstaf geeft slechts een ruw idee van inkomensarmoede, op de vraag of dergelijk inkomen volstaat om menswaardig te kunnen leven geeft deze indicator geen antwoord. (p4-6)

Een ander instrument kan antwoorden bieden op deze vraag: de methode van de referentiebudgetten. Deze methode laat toe om niet enkel rekening te houden met de middelen waarover de gezinnen beschikken, maar vooral met de noden waaraan ze moeten kunnen voldoen.

Deze methode wordt verdiept uitgelegd in de bijgevoegde nota voor het optrekken van de sociale minima.

Deze methode veronderstelt echter ook dat aan een geheel van voorwaarden voldaan moet zijn vooraleer ze gebruikt kan worden, maar waaraan gezinnen in een armoedesituatie meestal niet voldoen. Het gebruik ervan mag niet leiden tot een nog grotere inmenging in en sociale controle van de levenssituatie van de mensen.

Deze indicatoren, zelfs gecombineerd, geven geen voldoende duidelijk inzicht over wat armoede inhoudt en onderschatten ondanks alles het inkomensniveau dat nodig is om aan armoede te ontsnappen. Bijgevolg, door ze te gebruiken onderschat men ook altijd het aantal mensen die in armoede leven.

Onze bijdrage tracht antwoorden te geven op deze vragen in de bijgevoegde nota voor het optrekken van de sociale minima.

II Hoe bestrijden we armoede ?

[...] Een Samenwerkingsakkoord af om het armoedebeleid te bestendigen. Het is in dit kader dat de Interministeriële Conferentie “Integratie in de Maatschappij” samenkomt, waar de bevoegde ministers uit de verschillende regeringen elkaar ontmoeten en samenwerken.

Ook het overleg en de dialoog tussen de verenigingen waar armen het woord nemen en de beleidsverantwoordelijken, ambtenaren en onderzoekers werd structureel verankerd, met name in het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. In het Tweejaarlijks Verslag publiceert het Steunpunt vaststellingen, analyses en aanbevelingen op basis van deze dialoog.

In overeenstemming met de Europese rapporteringsverplichtingen⁵ onderscheiden we zes (6) strategische doelstellingen om armoede effectief te bestrijden:’

Het Samenwerkingsakkoord is reeds sinds bijna 20 jaar de basis voor het interfederaal beleid rond armoedebestrijding. We kunnen enkel betreuren dat dit niet ‘actiever’ werkt en dat het potentieel niet volledig wordt benut. We stippen hier de moeilijkheden aan die de verschillende beleidsniveaus hebben om zich de aanbevelingen vanuit overleg en dialoog, (vb. in het kader van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting), eigen te maken.

Vervolgens is er de afwezigheid van een concrete mobilisatie van de Interministeriële Conferentie en het feit dat deze nog steeds niet bijeengekomen is. Dit is een zeer slecht teken.

Daarenboven moet dialoog, **structureel overleg en het luisteren naar mensen in armoede** – een methode waarvoor België als voorbeeld wordt gesteld in het buitenland – ook op een effectieve wijze en onder gunstige omstandigheden **geconcretiseerd kunnen worden via verenigingen als eerstelijnsactoren en via BAPN als federale gesprekspartner.**

Bovenop de 6 strategische doelstellingen stelt BAPN voor om er minstens één toe te voegen: **het armoederisico verminderen van mensen met een migratieachtergrond.** Of het nu gaat om mensen vanuit de eerste, tweede of derde generatie of om nieuwkomers, zij behoren allen tot de groep die het meest gevaar lopen om in armoede terecht te komen.

DOELSTELLING I SOCIALE BESCHERMING

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat werkloosheid/inactiviteit bijzonder hoge kansen op armoede of sociale uitsluiting genereert. Een beleid dat gericht is op activering biedt dan ook de beste garantie om armoede te voorkomen en om de uitstroom uit armoede te bevorderen (p. 7).

Zoals gesteld in de inleiding van het Plan (I. Wat is armoede?), is armoede een fundamenteel multidimensioneel verschijnsel dat berust op verschillende factoren. Toegang tot een kwalitatieve en degelijk betaalde job, betekent zeker een buffer tegen een armoederisico. De maatregelen die binnen dit domein genomen worden, komen van het Werkgelegenheidsbeleid, maar ze mogen zich niet beperken tot een vermindering van lasten voor de werkgevers zonder de daadwerkelijke verplichting om hiertegenover nieuwe jobs te creëren.

Ons loonvormingmechanisme (cao's opgesteld via sociaal overleg, loonindexering,...) heeft de laatste jaren zijn effectiviteit bewezen als buffer tegen een verregaande verarming. De zogenaamde corrigerende maatregelen hebben geleid tot een aanzienlijke vertraging van de loongroei. De verwachte jobcreatie die dit zou moeten opleveren blijft zeer onduidelijk, geen enkele garantie werd hier geëist van de werkgevers.

De koopkracht van de mensen met een laag inkomen is er daarentegen duidelijk op achteruit gegaan. De beloofde sociale correcties blijven alsnog uit. Het zogenaamde *trickle down effect* (groei jobs algemene welvaart) is duidelijk een mythe gebleken, decennia groei hebben de armoede niet automatisch doen dalen. Groei leidt niet automatisch tot de creatie van kwaliteitsvolle jobs, nog minder van jobs voor laaggeschoolden, én groei op zich leidt - zonder de nodige herverdeling- niet steeds tot een positief effect voor de mensen onderaan de ladder.

Daarenboven biedt volgens ons een beleid gericht op activering helemaal geen garantie om armoede te voorkomen en een uitweg uit de armoede te bevorderen. Activeringsmaatregelen mogen niet verward worden met de hierboven vermelde maatregelen die werkgelegenheid bevorderen (en hun beperkingen).

De maatregelen mogen geen noodoplossing betekenen bij gebrek aan werkgelegenheid die de verantwoordelijkheid om 'zich te activeren' aan eender welke prijs en eender welke omstandigheden, bij de mensen in armoede legt. Bij gebrek aan een waardig inkomen en goede levensomstandigheden mag daarbij niet de verplichting toegevoegd worden om zijn goede wil of zijn inzet voor algemeen belang te tonen.

Mensen in armoede zijn meestal heel actief om zo goed mogelijk met onvoldoende middelen te trachten aan hun plichten te voldoen. Velen onder hen zijn zeer actief – via meerbepaald verenigingen – door zich in te zetten voor de samenleving en algemeen welzijn.

Deze vrijwillige en vrij gekozen inzet op zich, zou meer erkend moeten worden als waardevolle bijdrage aan de samenleving en als burgerengagement.

De maatregelen die gericht zijn op activering mogen niet leiden tot een steeds meer culpabiliseren, responsabiliseren en controleren van mensen in armoede.

Voorstellen

Om een betere sociale bescherming te verzekeren aan de bevolking, in het bijzonder aan de meest kwetsbare personen, stelt BAPN voor om de mechanismen van sociale zekerheid te optimaliseren en de maatregelen in te trekken die de bestaande beschermingsmaatregelen (reeds dikwijls al onvoldoende) ondermijnen en die een verdere verzwakking tot gevolg hebben:

-M.b.t. werkloosheid; intrekking van de maatregelen die een einde stellen aan de uitkering en uitsluiting uit het werkloosheidsstelsel veroorzaken.

-Intrekking van de dwingende maatregelen m.b.t. de toekenning van het leefloon (stopzetting recht en uitsluiting) en die hulp nog meer voorwaardelijk maakt (uitbreiding van het GPMI)

-Intrekking van de maatregelen inzake rechtsbeperking van gedetineerden met betrekking tot ziekte- en invaliditeitsverzekering;

-Intrekking van de maatregelen ter sanctionering van samenwonenden die de elementaire solidariteit tussen burgers ontmoedigen daar waar ze moet aangemoedigd worden (inzake werkloosheid, INAMI, leefloon,...)

A. Verhoging van de laagste nettolonen/verlaging van de werkgeverskost

Actie 1 De Federale Regering, in samenspraak met de ministers van Financiën, Werk en Sociale Zaken, nemen maatregelen zodat de toename van de nettolonen het sterkst is voor de laagste lonen. Deze doelstelling zal tegen het einde van de legislatuur in 2019 bereikt worden via de maatregelen genomen in het kader van de taks shift. Zodoende wordt het verschil met een uitkering voldoende groot en wordt werken beloond.

Er valt veel te zeggen over de taks shift...

De verlaging van de loonkost in het kader van de taks shift is veel te lineair. Als men werkelijk een verschil had willen maken voor groepen die het verst van de arbeidsmarkt staan, had de Regering op een meer gerichte manier moeten investeren.

BAPN vraagt dat deze actie sneller gerealiseerd wordt dan eind 2019, namelijk in het najaar 2016

Actie 3 De Federale Regering moedigt de werkgevers aan om lager geschoolden in dienst te nemen: zo verlagen de werkgeversbijdragen voor de minimumlonen tot 1.500 euro bruto per maand van 17,3 % naar 10,9 % in 2019.

BAPN vraagt dat deze actie sneller gerealiseerd wordt dan eind 2019, namelijk in het najaar 2016

B. Optrekken van de sociale minima

Actie 4 De Federale Regering voerde in het kader van de welvaartsenveloppe 2015-2016, in samenspraak met de sociale partners, onder meer een verhoging met 2 % door van de leeflonen, inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten (IVT) en inkomensgarantie voor ouderen (IGO). De minima van alle sociale zekerheidsuitkeringen voor zelfstandigen en werknemers werden verhoogd.

Voor de verhogingen die werden doorgevoerd werd er gebruik gemaakt van een jaarlijkse verhoging van de volledige 2 % voor de bijstandsuitkeringen, maar slechts ten dele voor werkloosheidsuitkeringen en de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen.

Bij de verwijzing naar de welvaartsenveloppen ontbreken de enveloppen die nog moeten goedgekeurd worden (2017-2018, 2019-2020). Nochtans heeft men steeds gerekend op deze enveloppen om de nodige inhaalbewegingen te maken.

Tenslotte is een verhoging door gebruik te maken van de welvaartsenveloppen onvoldoende.

BAPN vraagt het engagement van de Regering om de totaliteit van de welvaartsenveloppen te besteden aan het optrekken van de uitkeringen.

BAPN vraagt - in afwachting dat de uitkeringen boven de armoedegrens gebracht worden – dat er een jaarlijkse verhoging van 2% voor alle uitkeringen wordt doorgevoerd.

Actie 5 De Federale Regering gaat akkoord om in 2016 de enveloppe voor sociale correctie, zoals voorzien in de taks shift (50 miljoen euro op jaarbasis), toe te passen op de leeflonen en op de minimumpensioenen van zelfstandigen en werknemers met een loopbaan van tenminste 45 jaar.

BAPN vraagt dat deze correctie toegepast wordt op alle « leeflonen en minimum pensioenen van zelfstandigen en werknemers » (zonder verwijzing naar 45 jaar loopbaan minimum)

De acties 4 en 5 zijn niet nieuw en zullen niet in staat zijn om de doelstelling van de verhoging van de sociale minima te realiseren.

BAPN stelt een bijkomende actie voor voor het optrekken van de sociale minima. Hiervoor voegen we een gedetailleerde nota toe over het optrekken van sociale minima tot boven de armoedegrens (bijgevoegd). Deze nota wordt momenteel voorgesteld aan onze partners van BMIN (Belgian Minimum Income Network). BAPN stelt voor om hierover in dialoog te gaan met de federale regering.

C. Cumul uitkering en inkomen uit arbeid

Actie 7 De minister voor Maatschappelijke Integratie zal, om de professionele integratie te bevorderen en daarbij een werkloosheidsval te vermijden, op basis van een evaluatie het systeem van socio-professionele vrijstelling bij leefloners optimaliseren.

Actie 8 In 2016 onderzoekt de minister voor Maatschappelijke Integratie of de regelgeving van het leefloon nog steeds aangepast is aan de huidige vormen van samenleven en/of van zorgen.

Het systeem van vrijstelling voor arbeidsintegratie functioneert relatief goed. We stellen ons de vraag wat zijn optimalisering betekent.

In ieder geval mag het beschikbaar inkomen op het einde niet verminderen.

Aan het leefloon worden door bepaalde OCMW's vaak een aantal andere voordelen gekoppeld die kostenverlagend werken voor de rechthebbende (zoals een huurpremie, tussenkomst in verwarmings- of gezondheidskosten e.d.). Wanneer deze voordelen plots wegvallen omdat de persoon laagbetaald werk kan/moet aannemen, wordt het inkomensverschil van het inkomen uit arbeid vaak drastisch ingekort of leidt het soms tot een negatief resultaat. Ook dit is een "werkloosheidsval".

BAPN stelt een geleidelijke afbouw voor van deze door het OCMW toegekende voordelen, gespreid over minstens 6 maanden wanneer de leefloner aan het werk gaat, zodat het supplement aan het beschikbaar inkomen niet onmiddellijk wegvalt.

D. Toegang tot energie en water

Wij betreuren dat hierrond geen enkel betekenisvol engagement wordt genomen door de Federale Regering.

De acties 9 en 10 betreffen enkel evaluaties van lopende maatregelen.

Voorstel

Bij de restructurering of aanpassing van maatregelen, moet men erover waken dat deze niet contraproductief zijn en de mensen extra kwetsbaar maken of uitsluiten. BAPN stelt voor om een **test op het verarmingsrisico uit te voeren.**

Actie 11 De minister van Energie en de staatssecretaris voor Armoedebestrijding zullen ervoor zorgen dat de sociale tarieven, waar mogelijk, automatisch toegekend kunnen worden.

Met betrekking tot het sociaal tarief hebben sociale organisaties reeds herhaaldelijk de noodzaak benadrukt van het invoeren van een criterium voor beschikbaar inkomen, eerder dan statutaire criteria.

Het is daarentegen essentieel dat de Federale regering het systeem van het sociaal tarief behoudt zoals dit nu bestaat (een enkel en zelfde tarief voor alle cliënten die in België beschermd worden).

Voorstel

BAPN stelt voor om het sociaal tarief te verbreden naar alle burgers toe in functie van een minimum inkomensniveau (te preciseren).

De automatisering van het recht op sociaal tarief met betrekking tot energie, voorgesteld in actie II, is reeds gedeeltelijk effectief (in minstens 80% van de gevallen). Het automatiseringsproces moet dus worden verder gezet.

Men constateert inderdaad nog problemen op het terrein, met name wanneer de persoon die houder is van een meter verschillend is dan diegene die het statut heeft verkregen die het recht op sociaal tarief opent. Een antwoord op dit probleem is noodzakelijk. Hierbij dient echter vermeden te worden dat de marktactoren in het bezit komen van gevoelige gegevens, zoals de gezinssamenstelling van de cliënten.

BAPN stelt voor dat het plan eveneens maatregelen voorziet met betrekking tot de **bescherming van verbruikers**, die uiteraard alle gebruikers betreffen, maar die des te belangrijker en urgenter zijn voor de kwetsbare groep :

- De energiefactuur eenvormig maken en vereenvoudigen ;
- Optreden tegen de misbruik van het actief werven van cliënten (naar het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk) ;
- Het verbieden van het factureren van een vaste bijdrage op de eindfactuur voor het gehele jaar van het contract bij voortijdige beëindiging van het contract (verborgen schadevergoeding) ;
- Gezinnen beschermen tegen het afsluiten van energievoorzieningen (versterken van de rechten van de consument op federaal niveau)

Wij ondersteunen de visie in het Plan dat energie en water fundamentele rechten zijn. **BAPN stelt aldus voor dat de toegang tot energie en water effectief gerealiseerd wordt als fundamenteel recht**, wat een echte vooruitgang zou betekenen die in de eerste plaats ten goede komt aan kwetsbare gezinnen en vervolgens ook aan de gehele bevolking.

E. Automatische toekenning van rechten

BAPN vraagt een maximale automatische toekenning van rechten in alle systemen (zie nota Minima in bijlage).

Nog te veel mensen in armoede hebben geen toegang tot hun rechten. De *non-take-up* van rechten komt voor in alle pijlers van de sociale zekerheid en sociale bescherming. Het is een ernstig probleem.

De Katholieke Universiteit Leuven (Schokkaert en Bouckaert 2011) schatten de *non-take-up* of het niet toekennen van het leefloon tussen 57 en 76%. Voor zover ons bekend, werd er geen enkel diepgaand wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd naar de omvang en de redenen van deze *non-take-up* en het niet toekennen.

Wij zouden van de overheid graag evenveel inspanningen zien met betrekking tot deze problematiek als de inspanningen die geleverd worden om de sociale fraude op te sporen, want de *non-take-up* en het niet toekennen van rechten zijn een belangrijker maatschappelijk probleem.

Naast deze automatische toekenning moet, indien nodig, een geïndividualiseerde analyse mogelijk blijven opdat een recht maximaal en zonder enige uitsluiting zou gerespecteerd worden.

Actie 12 De staatssecretaris voor Armoedebestrijding geeft het netwerk van federale armoedeambtenaren de opdracht om de rechten die automatisch toegekend kunnen worden zo spoedig mogelijk in kaart te brengen. De resultaten hiervan worden uiterlijk eind 2016 verwacht.

Het belangrijkste hierin is het op te stellen stappenplan voor de realisatie van deze automatisering.

Actie 13 In het kader van de administratieve vereenvoudiging en met respect voor de privacy zorgt de Federale Regering voor de verdere uitbouw van gegevensstromen in het kader van sociale rechten. Het belang van het sociale aspect en menselijke contact mag hierbij niet uit het oog verloren worden, in de correspondentie naar rechthebbenden dient waar mogelijk verwezen te worden naar de mogelijkheid tot contactname met een bevoegde administratie. De concrete vooruitgang van dit automatiseringsproces moet zichtbaar worden voor het einde van deze legislatuur.

De uitwisseling van gegevens biedt veel mogelijkheden. Het zou de automatische toekenning van rechten vergemakkelijken.

Nochtans vinden we het essentieel dat de begunstigden niet vergeten worden in dit proces.

Daar waar een automatische toekenning reeds toegepast wordt (sociaal tarief energie) constateren we dat er echter minder begunstigden zijn als voorheen.

Mensen in armoede hebben het gevoel dat men meer aandacht heeft voor de automatisering van sancties dan voor de automatisering van rechten.

De allergrootste waakzaamheid is nodig daar waar het gaat over de transmissie van informatie. Dit kan enkel in een deontologisch kader en met een daadwerkelijk geïnformeerde toestemming van de begunstigden over de aard van de verstrekte gegevens, hun overdracht en waarvoor ze gebruikt worden.

Voor BAPN kan een automatisering enkel gerealiseerd worden door garanties te bieden, dit wil zeggen, onder bepaalde voorwaarden :

Ze mag niet leiden tot een vermindering van het aantal begunstigden ;

Ze moet vooreerst georganiseerd worden met akkoord en in het belang van de betrokken personen (pas in de tweede plaats voor het vergemakkelijken van de werking van de diensten) ;

Het gebruik en de overdracht van de gegevens moeten alle garanties bieden voor de bescherming van het privé-leven, en moeten uiterst vertrouwelijk van aard zijn;

Geschillen mogen niet schorsend zijn voor de rechten van de begunstigde: specifieke regelingen moeten voorzien worden zodat het intrekken van het recht niet als guillotine valt die een duidelijke verarming tot gevolg heeft waarvan de mensen moeilijk herstellen.

De overgedragen gegevens moet strikt gelimiteerd zijn en enkel in het belang van de personen.

De automatisering moet enkel aangewend worden voor de toegang tot rechten en mag niet toegepast worden voor andere doelstellingen.

Transparante en efficiënte controle- en correctiemechanismen moeten verzekerd worden.

Een professionele en deontologische attitude van sociaal werkers is cruciaal.

G. Digitale inclusie bevorderen

Gedurende enkele jaren werd deze kwestie terecht als belangrijk beschouwd, namelijk tijdens het Belgisch Voorzitterschap van de EU. Inspanningen, weliswaar nog onvoldoende, werden dan ook geleverd tijdens de voorbije jaren om de digitale kloof daadwerkelijk te verkleinen: oprichting van contactpunten, programma's voor het verstrekken van materiaal aan verenigingen, enz.

Vandaag is het toetreden in een "informatiemaatschappij" sterker aanwezig en geïntensifieerd. In het bijzonder met de verspreiding van materiaal en de mogelijkheden van mobiele toegang (smartphone, tablets,...) en bijgevolg een steeds intensiever en dagelijks gebruik van het internet voor informatie, administratie en communicatie, ook met de overheid.

De digitale kloof die er reeds was, is nog groter geworden en dreigt nog groter te worden in de komende jaren.

Zij dreigt vooral de meest kwetsbare burgers te benadelen (en over het geheel diegenen die het meest verwijderd staan van het gebruik van nieuwe technologieën; met name oudere mensen) in de toegang en uitoefening van hun rechten in de mate waar deze hoe langer hoe meer dagelijks afhankelijk zijn de beheersing van informatietechnologieën.

BAPN beveelt aan :

- De maatregelen inzake digitale inclusie mogen de digitale kloof niet verder vergroten.

-Ze mogen niet tot gevolg hebben dat burgers de mogelijk ontnomen worden om gemakkelijk toegang te krijgen tot papieren documenten, postzendingen, enz, maar ook tot persoonlijk contact .

De voorgestelde maatregelen in het plan zijn interessant maar getuigen van weinig ambitie en engagement om aan de uitdaging het hoofd te bieden.

H. Schuldenoverlast bestrijden

Het is belangrijk om eraan te herinneren dat schuldenoverlast vandaag ook gekoppeld is aan de toegang tot basisbehoeften die niet verzekerd kan worden wegens een onvoldoende inkomen.

Het beleid en invorderingskosten bij wanbetaling kunnen eveneens aanzienlijk en snel de schuldenoverlast verergeren.

Actie 20

De minister bevoegd voor Consumentenzaken scherp de controles van de inspectiediensten op de toepassing van de regels rond het consumentenkrediet verder aan.

Actie 21

De minister bevoegd voor Consumentenzaken onderzoekt in welke mate het mogelijk is om schuldenvrije consumenten sneller te schrappen uit de Centrale voor Kredieten aan Particulieren.

Het is positief dat men werkt aan de controle en een betere toepassing van de wet op de bescherming van de verbruiker, maar bijkomende financiële en middelen en personeel zijn noodzakelijk voor de realisatie van deze acties.

Actie 22 :

De minister van Justitie zal de procedure en het toepassingsgebied van de schuldenregeling opnieuw evalueren. Indien nodig, zullen de maatregelen worden aangepast om de procedure te vereenvoudigen.

Alvorens de procedure van collectieve schuldregeling kan aangepast worden, is het nodig een diepgaande kennis te hebben van de profielen van de gezinnen waarvoor dit mechanisme bedoeld is. Het is eveneens noodzakelijk om deze gezinnen te betrekken.. Verschillende aanbevelingen werden geformuleerd, meerbepaald door het Vlaams Centrum Schuldenlast, die kunnen bijdragen aan een beter functioneren van de procedure.

De collectieve schuldregeling zou ook meer gericht moeten zijn op een begeleiding van de gezinnen in hun levenssituatie, in hun omgang met geld, enz., naast de terugbetaling aan schuldeisers.

BAPN stelt in sommige omstandigheden voor om de mogelijk tot kwijtschelden van privé-schulden in overweging te nemen om de gezinnen de kans te geven er terug bovenop te komen. In het bijzonder, wanneer mensen dakloos zijn en/of wanneer de schulden onder het voor beslag vatbaar bedrag zijn, is het heropduiken van schulden (lijken uit de kast halen) wanneer de situatie geregulariseerd is een reële rem om uit de problemen te geraken.

BAPN stelt in dezelfde zin voor om in moeilijke erfenissituaties de mogelijk te onderzoeken om de onroerende goederen vrij te stellen van de erfenisweigering. Patrimoniumoverdracht betekent een cruciale verrijkingfactor voor volgende generaties. De mogelijk geven aan kwetsbare rechthebbenden om vastgoed niet te verliezen, zou eveneens voor hen een verbetering inhouden ondanks hun situatie.

Actie 23 :

De minister voor Consumentenzaken en de staatssecretaris voor Armoedebestrijding zetten een sensibiliseringscampagne op, gericht op het voorkomen van overmatige schuldenlast met bijzondere aandacht voor jongeren.

BAPN stelt voor:

Het in overeenstemming brengen van preventiemaatregelen van de verschillende beleidsdomeinen, wat absoluut noodzakelijk is. Momenteel worden alle federale en regionale preventieve acties parallel uitgevoerd, door verschillende instanties die niet samenwerken.

Aanbevelingen formuleren opdat openbare diensten en organisaties een eigen, interne invorderingspolitiek en -diensten behouden.

Het systematisch gebruik maken van externe invorderingsdiensten houdt een verlies van souplesse in, beperkt de mogelijkheden tot onderhandelde oplossingen en spreiding, maar heeft ook bijkomende kosten tot gevolg die snel schuldenoverlast met zich meebrengen.

Dat de POF Economie alle organismen controleert die minnelijke invorderingen realiseert en hen hiertoe aangepaste middelen verleent.

Dat de controles en sancties die van toepassing zijn op deurwaarders worden versterkt zodat een einde gemaakt wordt aan illegale praktijken.

Dat de wettelijke verschuldigde bedragen van de verbruikers bij wanbetaling duidelijk beperkt worden, dit om onrechtmatige invorderingsvoorwaarden te bestrijden.

De voorgestelde acties zijn gekoppeld aan invordering en hebben aldus een directe impact op schuldenoverlast.

DOELSTELLING II KINDERARMOEDE BESTRIJDEN

Wanneer we over kinderarmoede spreken, moeten we eveneens verwijzen naar **armoede bij gezinnen**. Er zijn geen arme kinderen in rijke families.

Een benadering in termen van « generatiearmoede » roept bij gezinnen het gevoel op van arme kinderen voort te brengen en dit te doen door eigen keuze. Een betere term is “hardnekkige armoede” die inhoudt dat kinderen moeten leren leven met veel te weinig omdat er een structureel beleid ontbreekt die hen mogelijkheden biedt om aan armoede te ontsnappen.

BAPN stelt voor:

Om een sterk structureel beleid armoedebestrijding op te zetten en aan te scherpen voor volwassenen en gezinnen. Zie bijgevoegde nota omtrent de verhoging van de sociale minima

Parallel hieraan de maatregelen van voorwaardelijkheid, uitsluiting en rechtenbeëindiging die de gezinnen nog kwetsbaarder maken, terug weg te werken.

Dat de methode ontwikkeld door Eurochild als uitgangspunt wordt gehanteerd voor de uitvoering van te voeren acties samen met de gezinnen.

(PRINCIPLES UNDERPINNING POLICIES AND SERVICES FOR FAMILY AND PARENTING SUPPORT)

http://www.eurochild.org/fileadmin/public/05_Library/Thematic_priorities/03_Family_Parenting_Support/Eurochild_policy_position_on_evidence_base_FINAL.pdf

Het gebruik van de indicator van ernstige materiële deprivatie minimaliseert de realiteit van de kinderarmoede. Men moet eerder spreken van materiële deprivatie.

BAPN stelt voor te verwijzen naar het nieuw analyseschema van deprivatie, alsook het schema van materiële deprivatie van kinderen (zie werk van Anne-Catherine Guio).

De participatie van kinderen aan alle samenlevingsstructuren is belangrijk, dit complementair aan de ouderlijke functie. Toegang tot sociale, culturele en sportieve activiteiten is belangrijk. Vandaar dat kinderen zo vroeg mogelijk en onder de meest gunstige omstandigheden naar de kinderopvang, naar de basisschool, enz moeten kunnen gaan ; dit is cruciaal en betekent een efficiënte factor in de strijd tegen hardnekkige armoede van gezinnen.

Obstakels kunnen natuurlijk van financiële aard zijn, en deze kunnen opgeheven worden door de inkomensplafonds en de maximalisering van het aanbod gratis regelingen.

Andere obstakels bestaan eveneens, namelijk in de relatie tussen gezinnen en opvangstructuren : gebrek aan openheid voor diversiteit, gebrek aan respect voor de rol van ouders, weinig vertrouwen t.a.v. het risico op vervreemding van de kinderen, enz.

BAPN stelt voor om de vorming van eerstelijns werkers uit alle opvangsectoren te verbeteren opdat ze hun bekwaamheid om de kinderen op te vangen en een constructieve band met de ouders op te bouwen, kunnen verbeteren. Ouders blijven immers centraal voor

al hetgeen hun kind aangaat (behalve wanneer een interventie van een gespecialiseerde dienst noodzakelijk is).

BAPN stelt eveneens voor de mogelijkheden te verbreden voor de toegang tot sociale, culturele, sportieve activiteiten, alsook recreatieve- en vrijetijdsactiviteiten en gezinsvakanties, niet enkel voor kinderen.

Actie 24 De staatssecretaris voor Armoedebestrijding zal in overleg met de deelstaten een nationaal actieplan opstellen. De diverse partners werkzaam op dit terrein zullen bij de opmaak van dit plan betrokken worden.

Ondanks de lange voorbereidingstermijn van het Plan, lijkt ons dat een voorafgaand overleg met de deelstaten hieromtrent nog niet heeft plaatsgehad.

Dit nationaal actieplan moet deel uitmaken van het Federaal Armoedeplan en we begrijpen niet waarom het opstellen en het overleg hierover in de toekomst gepland wordt.

BAPN vraagt dat het noodzakelijke overleg (meerbepaald rond deze materie) met de deelstaten zo snel mogelijk en efficiënt gebeurt. Voor het opstellen van het plan moeten een precieze termijn en concrete doelstellingen gepreciseerd worden, alsook de uitvoering ervan : dit mag niet uitgesteld worden tot het einde van legislatuur.

BAPN stelt voor dat er ontmoetingsmomenten gecreëerd worden tussen de beleidsmakers van de verschillende beleidsniveaus en experts vanuit de verschillende netwerken armoedebestrijding voor de *monitoring* van de opstelling en uitvoering van dit actieplan.

Actie 25 De staatssecretaris voor Armoedebestrijding zal erop toezien dat de lokale overlegplatformen voor de preventie en de opsporing van kinderarmoede overleg organiseren en samenwerken met diverse lokale actoren: OCMW's, scholen, kinderdagverblijven, armoedeverenigingen,... teneinde probleemsituaties te detecteren en concrete hulpverlening voor kinderen op te zetten. In 2015 werd een studie beëindigd inzake het beschrijven en analyseren van de overlegplatformen, het uitwerken van goede praktijken, het opstellen van een draaiboek en het formuleren van beleidsaanbevelingen. De studie wordt nader bekeken, desgevallend zullen de aanbevelingen – o. m. inzake duurzame verankering van deze initiatieven- uitgevoerd worden.

De overlegplatformen hebben hoofdzakelijk geleid tot redenen voor vorming omtrent omgaan met gezinnen in armoede en een betere kennis tussen de partners.

Uitwisseling tussen professionelen brengt de gedeelde moeilijkheden naar voor om kinderen uit de armoede te halen. Deze moeilijkheden zijn vooral gekoppeld aan de levensomstandigheden van de gezinnen (huisvesting, mobiliteit, werkloosheid, enz.), dus ook aan financiële context waarin deze aangepakt moeten worden.

Het sociale beleid t.a.v. ouders zijn is inderdaad nog niet sterk genoeg om de gezinnen te ondersteunen en het hen mogelijk te maken hun situatie te verbeteren. Controle en sancties voeden het proces van verarming, van wantrouwen, achterdocht die maken dat ze zich verder verwijderen van structuren van hulpverlening.

De actie die in dit domein wordt ondernomen is miniem en weinig ambitieus. Hoewel er enige vooruitgang geboekt werd, toch zijn de deelnemers aan de bijeengekomen overlegplatformen van mening dat het een veel te mager instrument is om de omvang van de moeilijkheden die gezinnen ondervinden te beperken.

BAPN stelt voor dat de studieanalyse wordt uitgevoerd met actoren armoedebestrijding, alvorens conclusies te trekken omtrent hetgeen duurzaam geïnstalleerd zou moeten worden.

Actie 26 De minister van Financiën en de staatssecretaris voor Armoedebestrijding zullen de werking van de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) verbeteren. De website moet actueler, moderner en toegankelijker worden gemaakt. De dienst zal partnerschappen zoeken met andere organisaties die kennis hebben van de materie van het onderhoudsgeld. Informatieverstrekking aan de OCMW's zal aangemoedigd worden. Dit zou moeten leiden tot een kleiner risico op armoede na een relatiebreuk/echtscheiding

Deze actie zou concrete voorstellen moeten inhouden: de problemen rond het functioneren van de dienst zijn sinds jaren bekend.

De te nemen maatregelen mogen niet leiden tot een nog moeilijkere toegang of een eenzijdig verminderen van de uitkeringen, zoals dit soms in de praktijk het geval is, waardoor heel het gezin nog sneller in grotere moeilijkheden komt (vb. schorsing van leefloon toegekend aan eenoudergezinnen, automatische aftrek van het leefloon van alimentatiegeld (voor kinderen of ouder)...

De uitbetaling van het alimentatiegeld is een prioriteit. Maar als dit leidt tot een verdere verarming, lost het niets op en verslechtert het de situatie van de debiteur zonder noodzakelijk de situatie van het hele gezin te verbeteren.

BAPN stelt voor om snel het reeds realiseerde werk op het niveau van de POD te hernemen om alzo te komen tot de operationalisering van beslissingen en maatregelen in het belang van alle partijen.

Op langere termijn stelt BAPN voor de voorstellen inzake de oprichting van een universeel fonds DAVO te evalueren.

BAPN stelt voor om acties 26 en 27 samen te voegen.

Actie 27 De minister van Justitie en de staatssecretaris voor Armoedebestrijding nemen initiatieven die ertoe moeten leiden dat de omvang van de onderhoudsbijdrage op een meer objectievere manier berekend kan worden in de toekomst. Zo operationaliseert de minister van Justitie de commissie voor onderhoudsbijdragen en volgt de staatssecretaris voor Armoedebestrijding het onderzoek rond het ontwikkelen van de alimentatiecalculator verder op. Op basis van de bekomen resultaten zal onderzocht worden of beleidsinitiatieven ondernomen kunnen worden.

Actie 28 De minister voor Maatschappelijke Integratie zal de verschillende subsidiekanalen voor sociale activering hervormen, met name het Fonds voor participatie en sociale activering, de verhoogde staatstoelage en de clusterwerking, om deze grondig te vereenvoudigen en onder te brengen in één fonds, met nieuwe verdelings- en toekenningscriteria. Bij het gebruik van de middelen zal de autonomie van de OCMW's centraal staan, die het best geplaatst zijn om de lokale noden in te schatten en hun begunstigden bij te staan.

BAPN vraagt dat de gevolgen van deze actie nauwkeurig geëvalueerd worden om de last voor de lokale overheden niet te verzwaren, maar ook om de reeds beperkte middelen niet te verminderen en de slagkracht om participatiedynamieken te bevorderen niet af te zwakken.

DOELSTELLING 3 SOCIALE EN PROFESSIONELE ACTIVERING

Zoals reeds gesignaleerd in de inleiding, is activering op zich onvoldoende en zelden sterk als instrument in de strijd tegen armoede. Het Federaal Plan steunt zo sterk op activering (en zo weinig op complementaire maatregelen en alternatieven) om het verschil te maken, dat dit een erg zwak punt vormt...

Een kwaliteitsvolle duurzame tewerkstelling kan een sterk instrument zijn, naast andere noodzakelijke instrumenten, om uit armoede te geraken. Maar:

- Een groot deel van de bevolking die leeft in armoede heeft geen toegang tot een kwaliteitsvolle job omwille van verschillende redenen (te jong, te oud, onvoldoende kwaliteitsvolle jobs beschikbaar, discriminatie, gebrek aan diploma, ziekte,...) ;
- Activering biedt geen garantie voor toegang tot een kwaliteitsvolle job ;
- De stijging van het percentage werkende armen is een evolutie die omgekeerd moet worden ;
- Wanneer mensen in armoede een weinig kwaliteitsvolle job vinden, wordt hun situatie vaak nog extra precair ;
- Armoede op zich en een onvoldoende inkomen zijn de sterkste belemmeringen voor toegang tot de arbeidsmarkt ;
- Activering lijkt te veronderstellen dat mensen in armoede niet “actief” zijn, wat vaak absoluut niet overeenstemt met de realiteit. Enkel en alleen al om te overleven en overeind te blijven met een te laag inkomen, hebben ze veel creativiteit nodig, en moeten ze veel zaken ondernemen. Veel mensen zijn ook erg actief in vrijwilligerswerk, als burger,...

Men moet dan ook niet de vrijwillige toegang tot activering sluiten, zoals actie 28 voorstelt.

Actie 29 De minister voor Maatschappelijke Integratie zal het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) uitbreiden naar andere doelgroepen. Het instrument zelf zal verbeterd en vereenvoudigd worden.

We zijn ervan overtuigd dat deze actie absoluut contraproductief zou zijn, en tot perverse effecten zou leiden.

Niemand wil in armoede leven. Om eraan te ontsnappen, heeft men steun nodig, vertrouwensbanden, zelfvertrouwen... Armoede plaatst mensen in een kwetsbare situatie, een leven in een constante situatie van stress. Elk element die deze stress nog versterkt, verwijderd mensen van een actieve en sociale insluiting.

Het individueel verantwoordelijk stellen voor een disfunctioneren van de samenleving, en het voorwaardelijk maken van fundamentele rechten brengt het initiatief van de persoon, het in handen nemen van het eigen leven en de vertrouwensrelaties met de sociaal assistent in het gedrang.

Actie 30 De minister van Maatschappelijke Integratie werkt in overleg met de minister van Werk binnen het GPMI een gemeenschapsdienst voor leefloners uit. Hierbij wordt het initiatief van de cliënt maximaal gerespecteerd en een progressieve maatschappelijke en/of professionele re-integratie beoogd.

Actie 31 De minister van Werk werkt een kader uit voor de invoering van een gemeenschapsdienst voor langdurig werkzoekenden.

Ook deze actie houdt het gevaar in om armoede te doen toenemen en de situatie van mensen die leven in precaire omstandigheden nog te verslechteren.

De situatie waarin leefloners en werkzoekenden zich vandaag bevinden is een situatie van afhankelijkheid en onzekerheid. De band met de maatschappelijk werker zou er één moeten zijn van wederzijds vertrouwen. Helaas is dit vaak niet het geval.

De begunstigden zijn vaak niet in de mogelijkheid om voorstellen van hun maatschappelijk assistent te weigeren, uit angst om hun inkomen te verliezen.

Dit betekent dat deze “gemeenschapsdienst” in realiteit “verplicht vrijwilligerswerk” wordt, wat onaanvaardbaar is. Deze actie dreigt de arbeidsmarkt te schaden, het (echt) vrijwilligerswerk te schaden, en mensenrechten te schenden.

De leefloners en werkzoekenden verdienen hulp en steun om uit hun situatie te kunnen ontsnappen, lange termijn perspectieven die hen toelaten uit armoede te ontsnappen, en een leven op te bouwen, in plaats van enkel te overleven.

Omwille van deze redenen vraagt BAPN om acties 29, 30 en 31 te schrappen uit het plan.

Actie 33 De Federale Regering zet een herintegratieprogramma voor de terugkeer naar werk op en probeert specifieke opleidingsmogelijkheden te versterken om zo een snellere herintegratie op de arbeidsmarkt te bevorderen van de arbeidsongeschikte. Ten laatste 3 maanden na de start van de arbeidsongeschiktheid wordt een re-integratieplan en - voor wie het nodig is - tevens een tijdelijk herinschakelingstraject opgemaakt met prioritaire aandacht voor de (rest)mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Daarbij zal een multidisciplinaire aanpak centraal staan, met betrokkenheid van alle actoren. Hiertoe zal, met maximale garanties voor de privacy van betrokkene, ook een elektronische communicatietool worden ontwikkeld. De regering onderzoekt hoe voor al deze betrokken actoren een responsabiliserend systeem kan worden uitgewerkt. Daarnaast zullen regelmatige opvolgingsgesprekken worden georganiseerd, waarbij de voormalige werkgever en de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdienst betrokken worden.

Vanzelfsprekend zullen we nooit betreuren wanneer een uitkeringsgerechtigde een job vindt, het werk terug aanvat... in goede omstandigheden, op maat van de persoon, in een kwaliteitsvolle tewerkstelling.

Maar we zijn ongerust dat deze actie ook in eenzelfde logica uitgevoerd zou kunnen worden, met activering als doel op zich, een verplichte en gedwongen activering.

BAPN vraagt concrete garanties dat de beslissing en het initiatief van de persoon gerespecteerd zullen worden, alsook het effectief recht om te weigeren.

Het is eveneens van belang om het beleid te oriënteren in de richting van een logica van investeren in mensen. Een parcours van insluiting dat abrupt afgebroken wordt (korte termijn en vaak niet hernieuwbare contracten van onzekere tewerkstelling zoals artikel 60, webplus, activa, slecht voorbereide transitie naar de reguliere arbeidsmarkt, externe moeilijkheden die de overhand nemen, etc.) impliceert vaak een “van nul herbeginnen”, met een erg beschadigend effect van verlies van vertrouwen van de persoon en een vorm van verspilling van de geïnvesteerde middelen.

Actie 34 De minister van Werk werkt de ongewilde negatieve effecten van een deeltijdse werknemer met een inkomensgarantie-uitkering weg door het statuut te dynamiseren om te vermijden dat de IGU-werknemer in de volledige werkloosheid terecht komt.

Deeltijds werk kan een oplossing zijn voor mensen die willen werken maar niet in de mogelijkheid zijn om voltijds te werken. De federale regering zou deze werknemers (vaak vrouwen) moeten ondersteunen, en vermijden dat ze verplicht worden een tweede halftijdse job te zoeken. De vermindering van 50 % van de IGU na twee jaar is een verarmende maatregel die specifiek de vrouwen treft.

Actie 35 De Federale Regering onderzoekt hoe ze de OCMW's via positieve prikkels beter kan aansporen met het oog op een verhoogde inspanning en daaruit voortvloeiend een grotere doorstroom van leefloners naar duurzaam werk en sociale integratie

De OCMW's moeten effectief ondersteund en vergoed worden voor de acties die effecten op lange termijn beogen. Vaak vraagt dit een grote investering qua tijd en energie om effectieve vertrouwensrelaties op te bouwen en samen met de begunstigde een traject uit te bouwen.

BAPN stelt constructieve maatregelen voor om mensen in armoede te ondersteunen in hun weg naar werk, en om kwaliteitsvolle jobs te garanderen :

De Staatssecretaris en Minister van Werk stellen samen met de politiek verantwoordelijken van de Regio's een actieplan op om de afstand tussen mensen in armoede en de arbeidsmarkt te verkleinen.

Dit betekent een toenadering aan twee zijden : een integrale ondersteuning voor de betrokkenen en aanpassingen om de arbeidsmarkt inclusiever te maken. Deze actie respecteert de geest van actieve inclusie zonder te raken aan de rechten van mensen in armoede..

Een actieplan voor de creatie van tewerkstelling :

Een akkoord bereiken met de werkgevers om duurzame tewerkstelling te realiseren in ruil voor loonlastenverlaging.

Met de overheidsdiensten : met een specifieke aandacht voor tewerkstelling die toegankelijk is voor laaggeschoolden.

Met verenigingen, NGO's,...

Het opstellen van een ambitieus plan tegen discriminatie op de arbeidsmarkt door de Minister van Werkgelegenheid en de Staatssecretaris.

Dit plan viseert niet enkel discriminatie op basis van afkomst, religie,... maar ook op basis van socio-economische positie. Dit plan bevat zowel maatregelen op vlak van preventie, controle, als sancties.

Het versterken van sociale zekerheid en sociale bescherming van mensen die werken via interim, het stimuleren van lange termijn contracten.

DOELSTELLING IV DAKLOOSHEID BESTRIJDEN

Allereerst vinden we het essentieel dat de acties en maatregelen niet enkel gericht zijn op « het topje van de ijsberg » van dakloosheid.

BAPN vraagt rekening te houden met alle situaties beschreven in de ETHOS typologie (Feantsa) om ambitieuze acties te realiseren.

Actie 36 De Federale Regering ziet erop toe dat het samenwerkingsakkoord inzake dak- en thuisloosheid van 12 mei 2014 tussen de Federale Staat, Gewesten en Gemeenschappen wordt uitgevoerd. De kredieten noodzakelijk voor de opvang van daklozen in grootsteden tijdens de winter worden gehandhaafd.

Actie 37 De 'Housing First'-experimenten in de steden Antwerpen, Gent, Brussel, Charleroi en Luik werden met één jaar verlengd. Het proefproject werd uitgebreid naar drie (3) nieuwe partnergemeenten: Hasselt, Namen en Sint-Jans-Molenbeek. In 2016 vindt een evaluatie plaats en zal de staatssecretaris voor Armoedebestrijding de resultaten voorstellen in het kader van een conferentie met de Europese partners. De bekomen resultaten kunnen gebruikt worden voor verdere, structurele uitbouw. Met de gewesten en gemeenschappen wordt onderhandeld om dit structureel uit te bouwen.

Deze twee acties gaan voor ons in de goede richting. Ze geven echter onvoldoende antwoord op de omvang van de situatie en de maatschappelijke verantwoordelijkheid, die een mobilisatie van alle overheden vereist.

Het behoud van de kredieten voor de opvang van daklozen is noodzakelijk.

BAPN stelt voor :

Dat er een meer gecoördineerde aanpak gerealiseerd wordt tussen de verschillende bevoegde beleidsniveaus, op basis van het samenwerkingsakkoord, om beter aan de behoeftes te beantwoorden.

Dat andere, kleine of middelmatige, gemeentes ook opgenomen worden in functie van hun noden, en om de inspanningen niet enkel door de steden te laten dragen.

Rekening houdende met het feit dat de noden niet verdwijnen met de winter, en dat de gezondheidsrisico's de rest van het jaar niet minder ernstig zijn, dat de opvangcapaciteit behouden zou blijven gedurende het hele jaar. Dit zou ook de preciaire situatie van de betrokken werknemers vermijden.

De acties op vlak van Housing first en de uitbreiding van de projecten vormen een interessant complementair alternatief voor de bestaande oplossingen op vlak van opvang en begeleiding.

In het bijzonder zouden de verschillende benaderingen er bij gebaat zijn om elkaar wederzijds te versterken : ervaring en kennis uitwisselen ; vernieuwing van visie en benadering om de persoon in het centrum te plaatsen in een logica van hervestiging.

Zonder structurele verhoging van het aanbod van huisvesting zullen de experimenten niet tot goede resultaten kunnen leiden.

De voorziene evaluatie op het einde van de termijn zal snel moeten leiden tot een structurele verlenging.

Momenteel betreft de actie echter in totaal slechts enkele honderden personen (450) voor heel ons land.

De maatregel mag niet uitgevoerd worden ten nadele van andere diensten die onmisbaar blijven.

We nodigen dus de Regering uit om verder te gaan dan enkel het noodplan van winteropvang, en om dus een actie te ontwikkelen van bredere omvang.

BAPN stelt de uitwerking, uitvoering en evaluatie voor van strategische doelstelling in het kader van een federaal plan van bestrijding van dakloosheid, in coördinatie met de gefedereerde entiteiten, op basis van breed overleg met de actoren van de sector, de daklozen, de academische wereld,... met het oog op de uitroeiing van dakloosheid.

Dit plan moet concrete en meetbare maatregelen beogen, die binnen een bepaalde termijn gerealiseerd dienen te worden.

Dit plan baseert zich in het bijzonder op de doelstellingen van de Europese richtlijn:

Ervoor zorgen dat niemand meer op straat slaapt;

Ervoor zorgen dat niemand in noodopvang moet blijven na een periode van urgentie (door duurzame oplossingen te realiseren die toelaten opvang te verlaten);

Ervoor zorgen dat niemand een instelling verlaat zonder optie van huisvesting;

Ervoor zorgen dat geen enkele jongere dakloos wordt door de overgang naar een zelfstandig leven.

Naast deze meer algemene aanpak verdienen ook de erg concrete administratieve moeilijkheden aandacht en een snel antwoord.

De dakloze personen worden reeds jaren geconfronteerd met onoverkomelijke moeilijkheden inzake inschrijving van domicilie, waardoor ze geen correcte aanspraak kunnen doen op hun rechten (met name het recht op een inkomen).

De reglementering inzake referentieadres zou hier reeds talloze jaren een antwoord moeten op bieden. In de praktijk zijn de drempels echter geenszins opgeheven.

De regionale netwerken armoedebestrijding en hun leden hebben lang gewerkt om deze moeilijkheden te verduidelijken, om hen te begrijpen en de grenzen van de reglementering en de toepassing ervan te analyseren. Ze hebben hierrond zeer volledige dossiers uitgewerkt.

Op gezamenlijk initiatief van BAPN en het Gemeenschappelijk Daklozenfront werden deze documenten en een voorstel tot aanpak overgemaakt aan de Staatssecretaris Armoedebestrijding, waaronder ook onderstaand voorstel. We vragen dat deze actie zo snel mogelijk (zie voorgestelde kalender) uitgevoerd wordt.

BAPN vraagt aan de Regering om het voorstel te realiseren om de toegang van daklozen tot hun sociale en burgerrechten en –plichten te verbeteren door het wegnemen van drempels voor hun inschrijving in het bevolkingsregister, maar ook door die toegang tot die rechten en plichten zo veel mogelijk onafhankelijk te maken van die inschrijving.

1. Evaluatie door de doelgroep van :

- problemen bij inschrijving in de bevolkingsregisters van daklozen (referentieadres bij privépersoon, bij OCMW, bij rechtspersoon (voor trekkende bevolking – vzw's), voorlopige inschrijving officiële hoofdverblijfplaats bij niet-geschikte woonplaats, inschrijving officiële hoofdverblijfplaats bij tijdelijk verblijf in een instelling en “tijdelijke afwezigheid”);
- daaruit voortvloeiende problemen bij het uitoefenen van sociale- en burgerlijke rechten en plichten van de betrokkenen ;
(reeds gebeurd, dossier BAPN/Front)

2. Verzamelen van beschikbare cijfers over toekenning/weigering inschrijving in bevolkingsregisters (voorlopig...), toekenning/weigering referentieadressen (PODMI, FODBiZa) ;
(juni 2016)

3. Stakeholdersoverleg (BAPN/Front, FOD BiZa, PODMI olv kabinetten premier, ministers van BiZa, Maatschappelijke Integratie en staatssecretaris voor armoedebestrijding, OCMW's en gemeenten, academici (~zowel specialisme: bevolkingsregisters als maatschappelijke dienstverlening)

- samenstelling en werkagenda bepaald (juni 2016)
- tabel/tussentijds rapport met aan te pakken pijnpunten (december 2016)
- uitgewerkte voorstellen **tot** verbetering wetgeving op inschrijving in de bevolkingsregisters (incl. kb's en omzendbrieven) (december 2017) ;

4. Verzamelen van rechtspraak/juridische analyse over toepassing van de relevante wetgeving op inschrijving in de bevolkingsregisters van daklozen (wetenschappelijke studie~zowel specialisme: bevolkingsregisters als maatschappelijke dienstverlening) ;
(december 2016)

5. Stakeholdersoverleg (BAPN/Front, federale sociale zekerheidsinstellingen (RIZIV, RVA, DG Personen met een handicap, FOD SZ, pensioeninstellingen, Famifed, PODMI, uitbetalingsinstellingen, academici (~zowel specialisme: bevolkingsregisters als sociale wetgeving o.l.v. kabinetten premier, ministers bevoegd voor de sociale zekerheidsinstellingen en staatssecretaris voor armoedebestrijding)

- samenstelling en werkagenda bepaald (januari 2017)
- tabel/tussentijds rapport met aan te pakken pijnpunten (juni 2017)
- uitgewerkte voorstellen tot verbetering sociale wetgeving (incl. kb's en omzendbrieven) met het oog op grotere onafhankelijkheid van officiële hoofdverblijfplaats bij uitoefening van sociale rechten (juni 2018) ;

6. Onderzoek naar mogelijkheid om sociale en burgerrechten en –plichten op basis van identiteit(sbewijs) en onafhankelijk van inschrijving van een officiële hoofdverblijfplaats in de bevolkingsregisters te organiseren. Vergelijking van enkele buitenlandse cases; juridische verkenning van mogelijke implementatie in België (wetenschappelijke studie);

(juni 2018)

7. Goedkeuring ontwerp van wetswijzigingen (incl. kb's en omzendbrieven) door federale regering en parlement, gebaseerd op voorstellen uit stakeholdersoverleg 'adres' (zie 3.) en stakeholdersoverleg 'sociale wetgeving' (zie 5.); goedkeuring visienota 'onafhankelijk maken uitoefening sociale en burgerrechten en –plichten van inschrijving van een officiële hoofdverblijfplaats in de bevolkingsregisters'.

(december 2018)

Budget nog te bepalen.

DOELSTELLING V TOEGANKELIJKE EN KWALITEITSVOLLE GEZONDHEIDSZORG

Het individueel verantwoordelijk stellen inzake gezondheidszorg mag niet leiden tot het beschuldigen en voorwaardelijk maken van de zorg. Dit zou volledig contraproductief zijn voor een betere toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg.

Niemand kiest er voor om geconfronteerd te worden met en te leiden onder gezondheidsproblemen. Het thema van gezondheidswijsheid is een uitdaging voor de hele samenleving en kan niet rusten op vooroordelen en op het stigmatiseren van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen. Compulsief gedrag is niet exclusief kenmerkend voor mensen in armoede. Daarenboven leiden hun levensomstandigheden vaak tot specifieke stressvolle factoren.

De oorzaken van deze factoren zijn niet terug te leiden tot het niveau van het individu. De sociale determinanten inzake gezondheid leggen een verantwoordelijkheid bloot van het geheel van de samenleving.

Het herleiden van problemen rond toegang tot informatie, toegang tot zorg en het nemen van beslissingen inzake gezondheidszorg tot een vermeend onvermogen van bepaalde categorieën van de bevolking is niet enkel weinig respectvol tegenover deze groepen, maar is eveneens de kwestie omkeren. Toegang tot informatie, tot bepaalde rechten, tot diensten, tot zorg en het nemen van bepaalde beslissingen zijn erg complex voor de hele samenleving. Met name door de technische complexiteit, specialisatie, opsplitsing per discipline, taalgebruik,... maar eveneens door de complexiteit op vlak van administratie, organisatie, systeem van terugbetaling.

Alle sociale groepen worden geconfronteerd met deze cumulatieve complexiteit, die maakt dat het parcours om toegang te krijgen tot zorg vaak een hele strijd wordt, dit speelt nog sterker bij mensen in armoede.

De eerste verantwoordelijkheid ligt hierbij bij degenen die de zorg, de informatie, de toegang tot diensten en tot recht op gezondheid organiseren.

Zoals doelstelling 5 aangeeft, vormen de financiële drempels een uitgesproken discriminerende hindernis voor mensen met een laag inkomen en een sterke sociale determinant voor de toegang tot gezondheidszorg.

De vooruitgang op vlak van toegang tot medicatie (geneesmiddelen factuur) wordt geapprecieerd, maar kan niet het enige antwoord zijn op de problematiek van het uitstellen van gezondheidszorg voor 1 op 3 personen met een laag inkomen.

Wat absoluut ontbreekt in dit hoofdstuk is een actie verbonden aan de ziekteverzekering.

BAPN vraagt een sterke ziekteverzekering en een hertekening van de aanvullende verzekering in functie van financiële toegankelijkheid van gezondheidszorg. Extra verzekeringsproducten (hospitalisatieverzekering enz...) zouden overbodig moeten zijn.

Het federaal plan mist ook acties gekoppeld aan de toegankelijkheid van geestelijke gezondheidszorg.

Actie 38 De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid en de staatssecretaris voor armoedebestrijding besteden bij de informatisering van de gegevens en de modernisering van

processen in de ziekteverzekering bijzondere aandacht aan de automatische toekenning van rechten die hieraan verbonden zijn. Het vereenvoudigen van administratieve formaliteiten verhoogt de toegang tot de zorg voor de meest kwetsbare groep.

De automatische toekenning van rechten is een belangrijke piste om de toegang tot de gezondheidszorg te verbeteren. De ondernomen acties moeten universeel zijn om alle stigmatisering te vermijden en om de verworven rechten te versterken voor iedereen in het kader van een sociale zekerheid voor iedereen. (Zie E. Automatische toekenning van rechten).

Action 39 De minister van Maatschappelijke Integratie handhaaft het principe van de dringende medische hulp aan personen zonder wettig verblijf. De notie van 'dringend karakter' wordt in overleg met medische experts verduidelijkt.

Deze actie is een stap in de goede richting. Zie het memorandum van Pigment voor een goed overzicht van de knelpunten en de uitdagingen op dit vlak.

<http://pigmentvzw.be/dringende-medische-hulp/>

Acties 43 en 44 beogen een verplichte uitbreiding van de derdebetalersregeling en de vereenvoudiging van de uitvoering.

De controlemaatregelen en maatregelen inzake toepassing door de behandelende geneesheren zijn een goede zaak.

BAPN vraagt minstens een uitbreiding van de doelgroep, bijvoorbeeld voor minderjarigen.

BAPN stelt voor dat de derdebetalersregeling voor de hele bevolking wordt toegepast, om een reële toegang voor iedereen tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg te verwezenlijken (zie hieronder).

BAPN vraagt betrokken te worden bij de evaluatie van de derdebetalersregeling.

Het betrekken van ervaringsdeskundigen in de ziekenhuizen om de toegang tot gezondheidszorg te verbeteren is een interessante piste (actie 45).

BAPN beveelt aan om vanaf de experimentele periode van deze veelbelovende pilootprojecten financiële middelen te voorzien over een langere periode. Ze beveelt tevens aan om eveneens de "noodzakelijke schakels" in te schakelen in de volledige ketting, namelijk de ervaringsdeskundigen die onontbeerlijk zijn voor een algemene reflectie over de toegang tot gezondheidszorg (zie ook vormingen voor zorgverleners).

De bijkomende inspanningen ter verbetering van de toegang tot doelmatige en innovatieve geneesmiddelen en de terugbetaling van innovatieve geneesmiddelen met een pediatrische indicatie (acties 46 en 47), zijn interessante maatregelen. Ze mogen echter niet de meer algemene doestellingen maskeren, namelijk het wegwerken van de moeilijkheden die gezinnen met een laag inkomen ondervinden m.b.t. de financiële toegang, alsook een antwoord bieden op de problematiek van het uitstellen van gezondheidszorg.

BAPN stelt voor :

Om de verplichte derdebetalersregeling uit te breiden naar alle medische disciplines met inbegrip van tandzorg.

Om de derdebetalersregeling uit te breiden naar de hele bevolking.

Deze verplichting wil ook zeggen het administratief mogelijk maken voor de uitvoerders, om geen impact te hebben op de kwaliteit van de zorg, een pervers effect dat structureel weggewerkt dient te worden.

De kost van behandeling over het geheel te verminderen.

Door gratis medicatie in te voeren in bepaalde omstandigheden, rekening houdend met de realiteit waarin mensen leven en met specifieke behoeftes. We denken hierbij in het bijzonder aan chronisch zieken en aan oudere mensen met een laag inkomen die toenemende noden op vlak van gezondheidszorg opstapelen en over onvoldoende inkomen beschikken om hieraan tegemoet te komen.

Om structureel gratis openbaar vervoer te organiseren voor mensen die ziek zijn en over een laag inkomen beschikken. Met een bijzondere aandacht voor ziekenhuizen die dreigen te verdwijnen of fusioneren, met name in rurale gebieden. “Mensen zonder wagen hebben geen toegang of slechts moeilijk via te duur vervoer.

Door een automatisering van de verhoogde tegemoetkoming voor alle desbetreffende groepen. Deze automatisering zou de realiteit van veel mensen die met financiële moeilijkheden kampen, veranderen en zou een reële impact hebben op de toegang tot zorg.

Door het statuut van samenwonende af te schaffen voor wat betreft gezondheidszorgen : de maatregelen en sancties toegepast door het RIZIV leiden tot een ernstige verarming.

- Het versterken van de toegankelijkheid van een consultatie in het ziekenhuis

De patiënt zou moeten betalen na en niet voor een medische consultatie.

- Het transparant maken van de kosten en het zichtbaar maken van alle mogelijke hulp voor een volledige behandeling.

Goed geïnformeerd zijn om beter de kosten te kunnen organiseren om zich beter te kunnen laten helpen, is belangrijk voor het tegengaan van het uitstellen van zorg en het opbouwen van schulden.

De verplichte affichering van de tarieven aan het onthaal en in de wachtzalen bij dokter, ziekenhuis, apotheker,... organiseren en het mogelijk maken om na te gaan of een arts **geconventioneerd is of niet.**

Dit samen met informatie over de derdebetalersregeling en andere mogelijkheden om de kosten te beperken (met name verhoogde tegemoetkoming).

- **Het verzekeren van volledig gratis zorg, preventief en curatief, voor kinderen tot 6 jaar.** (Zie Plan Santé-Petite Enfance du délégué général aux droits de l'enfant)

De financiële verplichtingen waarmee gezinnen in armoede geconfronteerd worden, langdurige armoede, versterkte armoede of hulpbehoevendheid brengen een permanente angst met zich mee

voor de financiële consequenties van beslissingen die ze nemen voor hun kinderen. De stigmatisering waarmee de ouders regelmatig geconfronteerd worden maken hen extra kwetsbaar.

- Het versterken van de eerste lijnszorg
- **Investeren in geneeskunde in de nabijheid, rekening houdend met de realiteit van de persoon.**

Het is belangrijk om op verschillende plaatsen en verschillende gebieden diverse mogelijkheden te realiseren op vlak van medische opvolging, om zo de keuze die beantwoordt aan de noden en realiteit van de patiënt te garanderen,. Dit wil zeggen: het stimuleren van de ontwikkeling van gezondheidscentra, ook in rurale gebieden, en eveneens het garanderen van dokterspraktijken in alle wijken.

- **Vorming van medisch en verzorgend personeel inzake armoede versterken.**

Het organiseren van vormingsmodules aan medisch en (thuis) verzorgend personeel, waaronder artsen, zodat ze meer aandacht hebben voor de realiteit van mensen in armoede.

- **Het is van belang de informatieverstrekende functie van de eertselijnszorg te versterken**, onder andere door middelen en vorming te voorzien voor bijvoorbeeld thuisverpleegkundigen, familiale helpsters, bevolkingsdiensten van de gemeenten en behandelende artsen. Hiervoor dient men ook geactualiseerde informatiesystemen te ontwikkelen die snel en efficiënt zijn, gekoppeld aan een sensibilisering hierrond.
- **Het garanderen van tijd en kwaliteit van de begeleiding van de patiënt door verschillende diensten en uitvoerders: zowel bij onthaal, bij zorg, bij opvolging : respect, intimiteit en een luisterend oor voor de noden van de patiënt.**

Deze aspecten moeten voorzien worden in de vorming van de zorgverstrekkers maar ook bij de bredere organisatie van de dienstverlening, tijd voorzien voor een bezoek aan het ziekenhuis, bij de onthaaldiensten van het ziekenhuis...

- Een betere geestelijke gezondheidszorg organiseren, en dit zo vroeg mogelijk.
- **Betere terugbetaling** van een bezoek aan een psycholoog
- **Het is belangrijk om voldoende middelen te geven aan de eerstelijns verenigingen**, aan verenigingen van levenslang leren, aan socio-culturele verenigingen die een ondersteunend werk verrichten om situaties te vermijden waarin de enige oplossing is beroep te doen op een psycholoog.

DOELSTELLING VI : TOEGANKELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN

Er valt veel te zeggen over de toegankelijkheid van overheidsdiensten...

De toegankelijkheid kan niet zomaar teruggevoerd worden tot enkel en alleen een automatisering van rechten (zie Doelstelling I.E).

Wij herhalen onze opmerkingen wat betreft de verbetering van de werking van het fonds DAVO (zie hierboven).

We onderschrijven acties 48 en 50.

De rol van ervaringsdeskundigen is primordiaal voor de toegankelijkheid van overheidsdiensten.

We zijn trouwens verheugd dat deze rol sterker erkend wordt, dat er de laatste jaren bijkomende jobs gecreëerd zijn bij de federale administraties en dat nieuwe projecten hen lokaal willen inschakelen in goede omstandigheden.

BAPN steunt dus actie die beoogt dat het *werken met ervaringsdeskundigen zo breed mogelijk wordt ingevoerd bij de federale overheidsdiensten.*

Desalniettemin, hoewel deze rol inderdaad absoluut noodzakelijk is, is dit onvoldoende om het verschil te kunnen maken op vlak van toegankelijkheid van overheidsdiensten. De ervaringsdeskundigen kunnen hier niet alleen de verantwoordelijkheid voor dragen.

Actie 50 De minister van Justitie zal de toegankelijkheid van het systeem van juridische tweedelijnsrechtsbijstand verhogen.

De hervorming van de tweedelijnsbijstand zoals die voorligt, is eerder een verhoging van de drempels door de invoering van het remgeld. We begrijpen niet hoe deze maatregel als een actie in de strijd tegen armoede wordt voorgesteld.

BAPN vraagt de verwijdering van actie 50 uit het Plan Armoedebestrijding.

III. SUIVI ET SENSIBILISATION

Actie 52 De minister voor Maatschappelijke Integratie, de minister bevoegd voor de Nationale Loterij en de staatssecretaris voor Armoedebestrijding zetten de middelen van de Nationale Loterij in om innoverende projecten inzake bestrijding van kansarmoede financieel te ondersteunen.

BAPN stelt voor dat de toekenning van middelen niet gebeurt in functie van het aantal inwoners per regio maar in functie van de armoedegraad per regio, om de gelijkheid te versterken.

Actie 53 De staatssecretaris voor Armoedebestrijding zal in overleg met de betrokken vakministers de analyses en aanbevelingen van het Steunpunt Armoedebestrijding grondig onderzoeken. Waar mogelijk zal dit aanleiding geven tot het formuleren van beleidsadviezen.

We ondersteunen deze actie die in de lijn ligt van de verwachtingen van de actoren die betrokken zijn bij het thematisch overleg van het Steunpunt.

Actie 54 De staatssecretaris voor Armoedebestrijding pleegt op structurele basis overleg met het Belgisch Netwerk tegen Armoede, Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting EU2020, de OCMW's, de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, de gewesten en de regio's,...

Het voorgestelde overleg om een reactie te geven op het plan heeft ons nauwelijks toegelaten onze voorstellen te formuleren binnen de vooropgestelde tijdslimiet.

De participatie van mensen in armoede is een essentieel element in de strijd tegen armoede. Dit vraagt een gedeelde bereidheid tot dialoog en sterk onderzoek. Om dit te realiseren, moet dit kunnen plaatsvinden in goede omstandigheden.

Het Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting is een goed instrument dat toelaat deze dialoog te realiseren, op voorwaarde dat het gebruikt wordt.

BAPN vraagt aan de Regering dat, na deze spijtige eerste etappe, de dialoog en het overleg structureel georganiseerd wordt, op optimale wijze met mensen in armoede, de verenigingen waarin ze actief zijn en met BAPN die hen verzamelt.